

Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminta
Statsrådets utrednings- och forskningsverksamhet

Intressivertailu kaivoslupavertailun osana

23.6.2021 | kaivoslakityöryhmän kokous

Yhteenveto

1. Työvaiheet
2. Wepropol-sidosryhmäkysely
3. Oikeudellisten asiantuntijoiden haastattelut
4. Tarkasteltavia ongelmakohtia

Työvaiheet

Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminta
Statsrådets utrednings- och forskningsverksamhet

Työvaiheet

- Hanke on erillinen ja itsenäinen suhteessa kaivoslain uudistukseen
- Kullakin hankesuunnitelman aihekokonaisuudella vastuvalmistelija ja tarkastaja(t) – vastaukset tutkimuskysymyksiin
- Webropol -kysymyksiin (intressien sisällöt) on saatu vastaukset – kysymykset ja intressitahot tarkistettu ohjausryhmässä
- VNK:lle kaksi blogia ja Policy Brief , yksi blogi kirjoitettu ja julkaistu

Työvaiheet

- Oikeudellisia asiantuntijoita (perustuslaki, kaavoitus, lunastus, ympäristö, vesi) on haastateltu ja haastatteluista on laadittu muistio
- Haastateltavat ja kysymykset on tarkistettu ohjausryhmässä
- Työryhmällä ei voi olla valmiita vastauksia selvityksen alkuvaiheessa
- Löydetty kriittisiä kohtia, joita selvitettävä

Webropol -sidosryhmäkysely

Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminta
Statsrådets utrednings- och forskningsverksamhet

Webropol –sidoryhmäkysely

- Selvitettiin intressien sisältöä ja ulottuvuuksia suhteessa eri lakeihin
 - Sidoryhmät parhaita asiantuntijoita, toisaalta ei selkeästi segmentoitavissa
- Intressien sisältö laajempi kuin kaivoslaissa – vesistö ja päästöt
- Muuttuisiko kaivoslain soveltamisala tai onko kaivoslaki oikea instrumentti?
- Viranomainen ja sen toimivalta? AVI, ELY jne. ehdotuksissa
- Kaivosten vastustajat kannattivat intressivertailua, toisaalta vastustivat ennalta ennen case-to-case -intressivertailua

Oikeudellisten asiantuntijoiden haastattelut

Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminta
Statsrådets utrednings- och forskningsverksamhet

Oikeudellisten asiantuntijoiden haastattelut

- Perustuslaista 3, kaavoituksesta 2 (kolmas tulee vielä), saamelaisista 2 (koltista ja saamelaiskäräjiltä), lunastuksista 1 (TEM), vesilain intressiharkinnasta 2 (1 tutkija ja 1 AVI), kaivoslupaharkinnasta 1 (Tukes), vesienhoitosuunnitelmista 1 (YM), päästöistä ja kaivannaisjätteistä 1 (YM), kaivoksista 1 (Kaivosteollisuus ry), kestävä kaivostoiminta + aiemmin matkailu 1, liikennejärjestelmistä 1 (LVM kehitys), luonnonsuojelu 1 (YM)
- Tarkasteltu intressivertailun suhdetta ja rajapintoja eri oikeudenaloihin – aineellinen sisältö, prosessit, päätöksentekojärjestelmät, toimivallat
- Löydetty rajapintoja, koestettu soveltamisaloja, viranomaisvaihtoehtoja, yhteensovittamista kaavoituksen päätöksentekoon

Esimerkkejä ongelmakohtista

Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminta
Statsrådets utrednings- och forskningsverksamhet

Esimerkkejä ongelmakohtista

- Eri lakien menettelyiden kertautuminen, tietojen tarkentuminen ja hakemukset
- Intressiharkinnan sallittavuus eri lainsäädännöissä, päästöt ja vaikutukset, EU-oikeus
- Soveltamisalojen päällekkäisyys, lainvalmistelun päällekkäisyys
- Tietojen riittävyys intressiharkintapäätöstä tehtäessä lisätietojen merkitys
- Positiivisten ja negatiivisten intressien määrittäminen ja painotukset – aito oikeusharkintaisuus suhteessa tarkoituksenmukaisuusharkintaan
- Suhde kaavoitukseen ja sen käynnistämiseen

Esimerkkejä ongelmakohtista

- Viranomainen
 - Valtakunnallinen, alueellinen, paikallinen taso? Alueellinen ja asiallinen toimivalta?
 - Kaivoksen positiivisista (työllisyys, aluetalous tms.) vai negatiivisista intresseistä (vaikutuksista kuntiin ja ympäristöön) riippuen?
 - Useita viranomaisvaihtoehtoja – Tukes ja lausuvat viranomaiset, hybridi, valtakunnalliset ja paikalliset
- Voidaanko kaivoslakiin sisällyttää intressejä lakien soveltamisalojen ja ministeriöiden valmisteluvastuiden yli vai pitääkö niiden olla kaivoslain soveltamisalalla?
- Vesilain kaltaisen intressiharkintasäätelyn päivitys laajempaan nykysäätelyyn
- Vain intressivertailu kaivoslaissa sisältyy selvitykseen

Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminta
Statsrådets utrednings- och forskningsverksamhet

Kiitos!

RAMBOLL

Erkki Hollo

Aimo Guttorm